

ELOFIZETES

HELYZEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hatásos polt. sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, október 1.

Ujra sorozzák az alkalmatlanokat.

Budapestről jelentik: A főváros tanácsa ma két hirdetményt tett közzé. Az első szerint az összes Budapesten tartózkodó magyar, osztrák és boszniai 1873—1896 években született (vagyis 19-től 43 évig) népfelkelési bemutatón, illetőleg utóbemutatón, valamint az ország egyes területein tartott pótszemlén megvizsgált és alkalmatlannak talált népfelkelésre kötelezettek október 3-ig újból összeírtnak és kötelesek október 27-től december 31-ig terjedő időben pótszemlére jelentkezni. Az alkalmatlanok a bevonulási időről annak idején fognak hirdetés útján értesíteni.

Revideálják a felmentéseket.

A második hirdetmény a következő:
A népfelkelési és tényleges szolgálat alól felmentett népfelkelésre kötelezettek összeírását október 3-ig rendelte el a honvédelmi miniszter. Ezek a felmentettek október 18. és 23. közötti napokon kötelesek igazolni felmentésüket, valamint azt, hogy azok a viszonyok, amelyek felmentésüket megallozták, jelenleg is fennállanak.
A vidékre hasonló rendeletet küldött a honvédelmi miniszter.

Rohammal elfoglalt orosz támaszpontok.

Budapest, szeptember 30. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszintér:

Kelet-Galiciában, valamint az Ikwa és Putilowka mentén a helyzet változatlan. A Kormin patak vidékén az osztrák-magyar és német csapatok rohammal foglaltak el több támaszpontot és ez alkalommal négy orosz tisztet és ezer főnyi légénységet elfogtak. Két ellenséges repülőgépet lelőttünk. Litwániában küzdő cs. és kir. csapatok az orosz támadást visszaverték. A harcok helyenként kézi fűszárává fejlődtek. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

Olasz hadszintér:

A tiroli nyugati harcvonalon az elmúlt éjjel az Adamelló szakaszon voltak harcok. Az ellenségnek a Cinna-Prasenától nyugatra levő szoros ellen megkísérelt támadását tüzéségünk utasította vissza. Az olaszok Mandronhütténél is kénytelenek voltak több órai harc után visszavonulni. A vilgerenuthi fensíkon szintén éjjel támadták meg két ízben ugyancsak sikertelenül hadállásainkat. Hasonlóképp meghiusultak a karinthisi harcvonalon a Bombaschgrabentől (Pontafelnél) nyugatra levő megerősített állásaink ellen intézett éjjeli támadások. Tolmeinnél és odább északra a harcok még tartanak. A Mrzli-Vrh előtt az ellenség korábbi hadállásaiba vonult vissza. Dolje ellen ismételt támadást intézett, de mindig visszavertük. Az olaszok a tolmeini terület ellen intézett tüzéségi tüzelést, a mely már tegnap igen élénk volt, ma reggel újra megkezdték.

Délkeleti hadszintér:

Nincs ujság. Hőter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszaverték a németek a franciákösszes támadásait Sikeres előnyomulás az orosz harctéren.

Berlin, szeptember 30. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér:

Ellenség áttörési kísérleteit tegnap csak Champagnében folytatta. A Mesnil-yperni uttól délre a levegőbe röpitettünk egy állást, amelyet két angol század tartott megszállva. Loostól északra ellentámadásunk lassan előrehaladt. Soucheztól délkeletre sikerült a franciáknak két kisebb helyen vonalainkba benyomulniok. Ott még folyik a harc. Arrastól délre a franciák egy részleges támadását könnyen visszavertük. Rheims és az Argonnok között elkecsereedett harcok folytak. St. Marie-Apytól délre egy ellenséges dandár áttört legelső állásunkon és tartalékainkkal került szembe, amelyek ellentámadásban az ellenségből nyolcszáz embert elfogtak, a többit pedig megsemmisítették. A Somme-Py-sonain-l ut és az Challerange-St. Menchauid vasut között tegnap a franciák összes támadásait részben elkecsereedett közelharcban az ellenség súlyos veszteségei mellett visszaverték. Ma reggel egy erős ellenséges támadás a Mastigestől északnyugatra húzódó arcvonalon összeomlott. Mastigestől északra az oldalozó ellenséges tüznek erősen kitett egyszázkilencvenegyes magaslat elveszett. A többi arcvonalon változó erejű tüzéségi és aknaharcok folytak.

Keleti hadszintér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja.

Diinaburgtól délre az ellenséget a Messelowntól keletre fekvő keskeny tőközökre szoritottuk vissza. Drysnaty és Rostawy vidéke között vívott lovassági harcok hadosztályainkra nézve sikeresek voltak Smorgontól keletre az ellenséges állást rohammal áttörtük, ezer orosz, köztük hét tisztet elfogtunk és hat ágyut, négy géppuskát zsákmányoltunk. Smorgontól délre még tart a harc.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja.

Ellenségnek az arcvonal számos szakasza ellen irányuló részleges támadásait véresen visszavertük.

Románia nem tántorodik el a semlegességtől.

(Elégedetlen a francia követ Bratianuval. — Entente-csapatok Szerbia határán.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Szófia, szeptember 30.

A román kormány ismert minisztertanácsi határozata, amely szerint Bulgária és Görögország mozgósítása semmilyen irányban sem befolyásolja Románia eddigi magatartását, főleg ruzszofil körökben nagy elégedetlenséget keltett.

Blondel francia követ nyíltan bangoztatja elégedetlenségét, másrészt pedig a ruzszofil sajtó csak úgy hemzseg a kormányt szidalmazó kitételektől.

A hivatalos Románia, amint ez azóta kiderült, egy Szerbia elleni osztrák-magyar-német offenzívát sem tart oknak arra, hogy semlegességéből kilépjen. A román kormánynak, beavatott körök tudomása szerint az az álláspontja, hogy Bulgária részéről, amíg ez közvetlenül az ő érdekei iránt agresszív viselkedést nem tanúsít, nem látja veszélyeztetve a román kérdéseket. Ami pedig Szerbiát illeti, most épp oly kevésbé van ok a mellette való beavatkozásra, mint az első osztrák-magyar offenzíva idején. Ami a román katonai műveleteket illeti, ezek csak arra szolgálnak, hogy Romániát mindentelő meglepetéstől megóvják.

Ez, megbízható információk szerint, Románia hivatalos köreinek álláspontja. Ebből pedig világosan megállapítható, hogy Románia semmilyen irányban sem vállalt kötelezettséget a fegyveres beavatkozásra, hanem erre megvárja a neki legmegfelelőbb pillanatot.

Különbön a négyesszövetség bukaresti híveinek és sajtójának a magatartása is bizonyította annak, hogy Románia ren volt hajlandó eddig az entente vízeire rávezetni. A ruzszofil lapok heves hadjárata a kormány ellen és az utcai terrorizálások azonban mind eredménytelenek maradtak azt a törekvést illetőleg, hogy a közvéleményt a kormány ellen felizgassák.

Elégedetlen a bukaresti francia követ.

Bukarest, szeptember 30. A Bukaresti Tagblatt jelenti: Take Jonescu személyes organumának, az „Actiunea“-nak közlése szerint Blondel bukaresti francia követ, aki tegnap meglátogatta Bratianu miniszterelnököt, nincsen megelégedve megbeszélésének eredményével.

Görögország bejelenti a mozgósítást Bratianunak.

Bukarest, szeptember 30. Görögország általános mozgósítását pénteken hivatalosan közölte a görög kormány Bratianu miniszterelnökkel és Porumbaru külügyminiszterrel. Athéni jelentés szerint az összes 20-51 éves görögök: fegyverbe szólították, számszerint mintegy 450.000 embert.

Román konzervatívek a semlegesség fenntartásáért.

Bukarest, szeptember 30. A konzervatív párt végrehajtó bizottsága Marghiloman Sándor elnöke alatt tartott ülésében foglalkozott a külpolitikai helyzettel. Az elnök Marghiloman Sándor megnyitó beszédeben előbb a bel-

politikai kérdésekkel foglalkozott, azután áttért a külpolitikára.

— Az európai háború kezdetekor — mondotta Marghiloman — Szinajában koronatanács tartatott, amely egy határozatot hozott, amely határozatot azonban koronatanácsban résztvevők közül senkinek sem szabad megváltoztatnia, amíg egy másik koronatanács nem ül össze, hogy ezt a határozatot megváltoztassa.

Csakis a kormány teheti meg azt, ha a körülmények és nagy okok arra kényszerítik, hogy feloldja a hozott határozatot. Bármily más eltérés ettől egyoldalú cselekedet, amelyért csakis annak elkövetője a felelős és a mely bennünket nem kötelezhet.

Egy ellenzéki pártiak, vagy egy párt frakciójának a véleménye és manifesztációja nem veszélyes, mivel az nem alkotja a közvéleményt, az országot.

Az ülés további folyamán felszóltak még: Arion C. Cantacuzano Gr. és Nenitescu D., akik mind szon véleményüknek adtak kifejezést, hogy Romániának a koronatanács határozata mellett meg kell maradnia.

Entente csapatok a szerb határon.

Bukarest. A németbarát Minerva jelenti: Amint biztos forrásból értesülünk, a dardanellai angol és francia csapatok egy része, amely Mudrosnál vesztegelt, a Szalonki melletti kis Katerina kikötőben partaszállt. Ezeket a csapatokat a szerb határra szállították.

Venizelosz lemondott?

Bukarest, szept. 30. Tegnap több előkelő bukaresti politikus távirati értesítést kapott Athénből, amely szerint Venizelosz lemondott a miniszterelnökségről, amit Konstantin király tudomásul vett. A király az új kabinet megalkotásával az ismert németbarát politikust, Theotokist bizta meg. A bukaresti görög követségen egyelőre mit sem tudnak Venizelosz lemondásáról.

Románia mozgósításáról.

Gent. A Matin jelenti: Románia befejezte mozgósítási előkészületeit és el van tökéltve arra, hogy most már rövid időn belül mozgósítani fogja a román haderőket. Ez irányban Párisban, Londonban, Romában, Bukarestben, Athénben és Nisben tolynak a tárgyalások.

Románia municiót rendelt Amerikában.

Hamburg. Newyorki jelentés szerint a román kormány több megbízást tett Amerikában hadianyag szállítására.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbéli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Hős aradi vonatvezető.

(Kiss János kitüntetése. — Két zászlóaljjal a lövészárokig.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 30.

Az aradi vasutasok kitűnő gárdájának tagjai között kevesen vannak, akik annyira megérdemlik a legfelsőbb helyről jövő kitüntetést, mint Kiss János államvasuti vonatvezető. Az államnak ez a csodás bátorságu embere, élete kockázatása révén jutott a vitézségi szalagon hordható koronáz ezüst érdemkereszthez, ellentétben azokkal, akiknek nem adatott meg, hogy szintén bebizonyítsák hősiességüket, hanem itthon, sok száz kilométerrel a harevonat mögött kellett munkájuk, erejük javát áldozni a hazáért.

Kiss Jánosnak nemrégén lélekemelően szép beszéd kíséretében adta át az érdemkeresztet Szemere Kálmán aradi vasuti állomásfőnök, aki tudvalevőleg már maga is két kitüntetésben részesült. Ugy hallottuk, hogy az a teit, amely miatt Kiss Jánost megjutalmazták, elűt a normális mértéktől és valóságos hőssé avatja az aradi vonatvezetőt. Erdemesnek tartottuk fölkeresni a kitüntetett férfit. Kossuth-utca 25. szám alatt lévő lakásán.

— En csak a kötelességemet teljesítettem — mondta Kiss János. — Engem még a múlt évi augusztus elején rendeltek el Aradról Ungvárra. A feleségemet is magammal vittem, mert nem volt kilátás rá, hogy egyhamar haza kerülök. A határ mögött teljesítettem szolgálatoit jobbra katonavonatokon. Bizony kérem volt rá eset, hogy egy hétig sem tudtam haza menni, furt-lurt szolgálóban voltam. Egyszer megtörtént, hogy este 7 órakor érkeztem haza holt fáradtan és már 9 órakor újra hívtak a vonatra. Arra kértem a küldőcöt, mondja meg, hogy engedjenek még egy pár óral pihenést. A küldőce aztán valami oktondi dolgot mondhatott, mert fél óra múlva már két szuronyos katona jött értem és megkérdezték: igaz-e, hogy meg akarom tagadni a szolgálatoit? Dehogyan is akarom; hiszen mire ők jöttek, én már indultam is és a küszöbön találkoztam velük.

— November végén, amikor az oroszok már bent jártak Magyarországon, szintén katonavonatot kellett vezetnem. A vonat két zászlóaljtal vitt, amelynek az volt a rendeltetése, hogy a szorongatott magyar katonaságnak segítségére legyen. A mi harevonatunk akkor a Nagybereznától harminc kilométernyire fekvő Malomrát község mellett volt. P. hadnagy, a vonat parancsnoka azt mondta, hogy a hadosztályparancsnokság utasítása szerint nekünk csak Nagybereznáig kell vinnünk a katonákat, s a fiuk onnat gyalog folytatják utjukat. Nagybereznán túl már hadi terület volt és a közbeső állomásokat leszerelték a mieink. Borzasztó esunya idő volt: havas esőt csapkodott a esontig hatoló szélvész. Gondoltam magamban: ezek a derék katonák ilyen időben harminc kilométert gyalogoljanak? Hiszen ugy ki lesznek fáradva, mire a lövészárokba érnek, hogy alig tudnak majd haza állani. En arra kértem P. hadnagyot, engedje meg, hogy tovább vigyem a vonatot. A mozdonyvezető kérdészemre kijelentette, hogy csak ugy indítja tovább a vonatot, ha én felelősséget vállalok a következményekért. P. hadnagy elment a Nagybereznán állomásozó hadosztályparancsnoksághoz és bejelentette ajánlatomat. Ott alapos megtárgyalás után engedélyt adtak, hogy a Nagybereznától előre tíz kilométernyire fekvő Söslakig vihessük a vonatot. A hosszú katoná-

Vonat megindult a rettentő szélviharban a tilos siapáron. P. hadnagy és én a szerkesztői tetején töltött legyverrel állottunk és kőmleltük a terepet. Én minden állomáson leszálltam és megviztemaváltókat, aztán tovább indultunk. Amikor Sólakraszerencsésen megérkeztünk, elhatároztuk hogy most már tovább megyünk. Mindig beljebb-beljebb hatoltunk és végül is egészen Malomrét állomásig vittük a katonákat. Onnét már csak egy ugrást kellett tenniük és a lövészárkokban lehetek. A védővonalunkat, amely a hegyoldalban volt, mi már tisztán láttuk. A

vállalkozásunkkal lehetővé tettük, hogy a két zászlóalj majdnem egy nappal hamarabb jutott el a védőserghez és az orosz tulerőt sikerült hátranyomni. Akkor mindjárt dícséretet kaptam a mozdonyvezetővel együtt, hogy nem sajnáltuk az életünket. Akkor nagyon átfáztam és majdnem két hétig feküdtem. A parancsnokság arany vitézségi éremre terjesztett föl, de ezt az ezüst keresztet kaptam. Több aradi kollégám, akik itthon tartózkodtak, szintén ebben a kitüntetésben részesültek.

tal követendő politika irányát az egyirányba hatadó érdekek szabják meg.

A bolgár és görög kormányoknak a kölcsönös megértés és jóindulatu barátság alapján kell működni. Bulgária földművelő ország, míg Görögország par excellence kereskedő állam. A két nemzet párhuzamos érdekei oly nagy jelentőségűek, hogy a bolgár kormány végzetes hibának tartaná, ha azokat egy olyan kis területért, mint amely a két ország között eddig vita tárgyát képezte, kedvezőtlen esetségeknél tennék ki. — A görög sajtó rendkívül rokonszenvesen fogadja a bolgár követ közlését.

Kezességet vállaltak a központi hatalmak Bulgáriáért.

(Nem a harctéren dől el ez a háború. — Görögország semlegessége. — Bulgária nem tévovázik.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Genf—Szófia, szeptember 30
Hamis huzást tett az entente a sakk-táblán.

Berlin. Az Augsburger Zeitung közli Giolittinek, a volt olasz miniszterelnök egy állítólag autentikus nyilatkozatát. E szerint Giolitti kijelentette, hogy kérdéses, vajon azt a háborút a harctéren fogják-e eldönteni. Sem a győzők, sem a legyőzöttek nem fogják engedni, hogy a dolgok a végsőkéig jussanak. Kizártnak tartja, hogy a hatalmi csoportok a háború után ugyanezek fognak maradni. A politikai átcsoportosítások talán még a háború alatt bekövetkeznek. Sok függ a balkán államok csoportosulásától is. Olyan ez az egész, mint a sakkjáték. Egy figyelmes játékos sokáig eltarthat, de egy rossz huzás reménytelenül tönkre teszi az egész partit. Ugy érzi, hogy az egyik hatalmi csoport hamis huzást tett.

Sem tanács, sem fenyegetés nem változtat a dolgokon.

Genf. A Temps nisi tudósítója szerint Ferdinánd bolgár király előtt Manonov és Gesovon kívül Stambolizki és Csanov képviselők is nyilatkoztak Bulgária külpolitikájáról. Stambolizki parasztpárti képviselő a királynak ezeket mondotta:

— Az 1913. június 16-iki tett igazságosan megvalívva, a gonosztett napja történelmünk lapjai között. Ha ez még egyszer megismétlődne és ha Radoszlavow kormánya, mely állítólag reális politikát követ és nem érzelmit, eltelejti azt, hogy a legreálisabb politika az, amely a nép érzelmeivel számol és ha a kormány meg meri tenni azt, hogy a bolgár nemzetet a felszabadító ellen vezeti, akkor ez előre megtörtént gonosztett lesz.

A király miután politikusait meghallgatta a következőkben válaszolt:

— Uram! Meghallgattam figyelmesen az önök tanácsait és az önök tényeket. Közömi fogom mindezt minisztereinkkel és meg fogom őket kérni, vegye ezeket tudomásul.

Görögország Bulgária mellett.

Berlin. A Vossische Zeitung mai reggeli száma jelenti Athénból:

A görög hangulat az utóbbi napokban határozottan Bulgária mellett fog-

jaik állást. Ezt a hangulatváltozást itt igen érdekesnek tartják. Jól intormált lapok azt a hírt terjesztik, hogy a központi hatalmak szavatoinak Bulgáriának Görögországgal szemben való magatartásáért. A válság sokat veszített élességéből. Az ellenzéki lapok, élén a Nea Imera című hivatalos pártorgánnummal, követelik a Szerbiával való szerződés azonnali felbontását azzal a megokolással, hogy Szerbia eisónek szegte meg köteleességét.

A Nea Imera közli a Szerbiával kötött szerződés szövegét, amely szerint a szerződés teimondása nélkül is lehetséges a semlegesség tartatása. Meg a Venizelosz-párti sajtó is részben a semlegesség mellett lép fel.

A görög parlament holnap ül össze és Venizelosz döntőjelentőségű nyilatkozatát biztosra veszik.

Görögország és Bulgária.

Athén. Hivatalosan közlik, hogy Venizelosz miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Konstantin királynál és részletes jelentést tett a görög kamarai pártoknak a szerb-görög szövetségi szerződés tekintetében elfoglalt álláspontjáról.

A miniszterelnökhöz közelálló politikai tényezők szerint a király megaláztatással vette tudomásul, hogy a görög pártok egyöntetűen azon az állásponton vannak, hogy a szövetségi szerződés eddigi formájában nem maradhat meg, mert alkalmat ad arra, hogy egyesek szubjektív értelmezéssel bizonyos kötelezettségeket rójanak Görögországra Szerbiával szemben.

Konstantin király teljesen osztja a kormány és a kamarai pártok azon álláspontját, hogy a görög-szerb szövetség a Balkánon általában, de különösen a Szerbia helyzetében bekövetkezett változás folytán semmiesetre sem kötelezi Görögországot egyébre, minthogy jóindulatu semlegességet tanusítson Szerbiával szemben.

A szövetséget az események megfosztották lényegétől, úgy, hogy ha a két ország a szövetséget meg akarná újítani, a régi szerződést gyökeres revízióknak kellene alávetni.

Athén. Bulgária athéni követe Passarow magához kérte a görög sajtó képviselőit és kijelentette előttük, hogy a bolgár kormány a legbarátságosabb indulattal viseltetik Görögország iránt. Bulgária Görögországgal szemben követett magatartása abból a felfogásból indul ki, hogy a két ország érdekei egymást egészítik ki, ennek folytán tehát a két kormány ál-

Uj török külügyminiszter.

Frankfurt. Halil bej kamara elnök külügyminiszterre való kinevezése küszöbön áll.

Bolgár-török barátság.

Szófia. Egy bolgár bizottság Dinotikába érkezett. A hatóság és a lakosság a bizottság tagjait szívélyesen fogadta. Bankett is volt, melyen a bolgár-török barátságot ünnepeleék.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szökésért halálra ítélt katona.

(Fegyháza átváltoztatott büntetés.)

(Bécsi tudósítónktól.)

Bécs, szeptember 30.

A legfelsőbb katonai törvényszék, Fiedler báró alelnök elnöklése alatt tegnap vizsgálta felül a hadosztálybíróóság egy ítéletét, amely Klöbl Lipót gyalogos, többszöri szökése ügyében döntött és a gyalogost halálra ítélte. A vádlott már béke idején is megszökött a katonaságtól két ízben, amiért 1910-ben két évi súlyos börtönnel és másodszor 1912. decemberben egy évi súlyos börtönnel büntették. Klöbl 1914. április 9-én szökött meg ismét Linzből. Bécsbe utazott és ott számos lopást és csalást követett el, míg végre 1914. július 9-én letartóztatták. Néhány nap múlva ismét megszökött az előzetes letartóztatásból, de augusztus 3-án megint kérekerült. Mikor szeptember 15-én orvosi vizitre kísérték, újból megszökött és Bécsben bujkált egészen szeptember 25-én történt újabb letartóztatásáig.

A hadosztálybíróóság lopás, csalás, hamis bejelentés és dezertálás címén helyezték vád alá. Az 1915. július 29-én megtartott tárgyaláson a vádlott mindent beismert és a katonaságtól való többszöri szökését azzal indokolta meg, hogy nem akart fogságban maradni, a frontra akar menni és inkább agyonlövetni magát, mintsem, hogy börtönben töltesse az életét. A bizonyítási eljárás befejezte után a vád képviselője halálbüntetést javasolt, minthogy Klöbl harmadizben a háború alatt szökött meg. A törvényszék Klöblt tényleg agyonlövésre ítélte.

A kirendelt katonai védő semmisségi panaszt jelentett be, amelyet tegnap tárgyalta a legfelsőbb katonai bíróság. A tárgyaláson megállapították, hogy a harmadik szökés volta-képen még áprilisban, tehát béke idején történt. Az ítélet ellen a védő felterjesztéssel élt. Kifejtette, hogy a halálbüntetés nem volna megfelelő, hiszen vádlott szökése még béke-időre esett, kérte a büntetésnek fegyházbüntetésre való átváltoztatását.

A legmagasabb katonai törvényszék végül hat évi súlyos fegyháza ítélt a vádlottat.

Még kell változni Ausztriához való viszonyoknak.

(Az aradi kereskedelmi és iparkamara felirata a kiegyezés változatlan meghosszabbítása ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 31.

Az Ausztriával való kiegyezés ügyében az aradi kereskedelmi és iparkamara részletes felterjesztéssel fordult a napokban a kereskedelmi miniszterhez és a szerződés változatlan meghosszabbítása ellen erőlyesen állást foglal. Az Ausztriával kötött kereskedelmi és fogalmi szerződés XXV. cikke értelmében ugyanis a szerződés hatálya 1917. évi december hó 31-ig terjed, azonban legkésőbb az 1915. év elején a két állam között a vám- és kereskedelmi viszonyoknak 1918. január 1-től kezdődő szabályozására nézve tárgyalások indítandók meg. Hogy a szerződéses megállapodáshoz képest a két kormány között tényleg megindultak-e a tárgyalások, avagy pedig ezeknek a megkezdése későbbi időpontra halasztatott el, erre vonatkozólag ez ideig semminemű hivatalos kijelentés nem hangzott még el és a kamara figyelme épen ezért fordult már most a kérdés felé.

Az utóbbi időben ugyanis különösen az osztrák érdekelttség részéről mindinkább felmerült az a kívánság, hogy a két állam között kötött kereskedelmi szerződés hatálya minden változtatás nélkül lehetőleg hosszabb időtartamra terjesztessék ki. Be kell vallanunk, — mondja az aradi kamara felterjesztésében — hogy ez akció meztudítóknak és hivelők a törekvését ezidáig teljes világossággal nem ismerhettük meg, ugyancsak tájékozatlanok vagyunk amaz érvek felől is, amelyek a kívánságuk indokolása végett felhozók. Mégis kötelességünknek tartjuk már most, a mikor a mozgalom csak meginduló főlben van, a miniszter figyelmét felhívni arra, hogy a kamara érdekelttségének felfogása merőben ellenkezik a most említett törekvéssel, mert abban a számtalan tapasztalati tényvel támogatott érő meggyőződésben van, hogy az Ausztriához való gazdasági viszonyunk jelenlegi szabályozása országunk közgazdaságának józós érdekeit nem elégíti ki és ennek még hosszabb időn keresztül való változatlan fenntartása gazdasági életünk annyira kívánatos szabad kitejődésének egyik legsúlyosabb gátja lenne.

Azok a hírek, amelyek a fentemlített mozgalmakról megemlékeztek, nem tájékoztatnak szabatosan arról, hogy bennük rejlő törekvések voltaképpen mire irányuljanak. Az olyan általános megjelölések, amelyek szerint kívánatosnak tartanák a „jelenlegi állapot” vagy „kiegyezés” változatlan meghosszabbítását, igen sokat rejteneznek magukban. Ha lépten-nyomon nem is tapasztalható a gazdasági tevékenységnek ugyszólván minden ágában az, hogy az Ausztriához való gazdasági viszonyunk legutolsó szabályozása ránk nézve sokkal kevesebb előnyt biztosított, mint a vámterület másik államának akkor már pusztán az a tény, hogy a jelenlegi megállapodások változatlan fenntartása mellett Ausztriában indult meg a mozgalom, meggyőzően bizonyítja azt, hogy a szerződésekkel Ausztria van megelégedve és nem Magyarország és nekünk minden érdekünk a további változatlan fenntartásuk ellen szól. Az osztrák érdekelttség akciójának titokban törtött okait nem nehéz megtalálnunk. A legutolsó kiegyezési tárgyalások alkalmával, itt bővebben kifejtteni nem óhajtott okok egész sorozata folytán Ausztria képes volt érdekeit hathatósabb módon és nagyobb eredménnyel képviselni, mint Magyarország és sikerült neki olyan szerződéses megállapodásokat létrehozni, amelyeknek nagyobb hasznát látja, mint mi, sőt egyes megállapodások osztrák Ausztriának váltak előnyre. Most pedig — talán joggal — attól tarthatnak, hogy a világháború a szerződéses vámterületen belül is az erőviszonyok némi eltolódására vezetett, úgy, hogy bizonyos aggodalommal nézhetnek az új kiegyezési tár-

gyalások elé, amelyeknek eredményét már nem látják magukra nézve annyira kedvező színben, mint amilyenre a legutolsó tárgyalások eredményei igényeiket fokozták. És így egy kedvezőbb kiegyezés megkötése helyett, érthető módon kívánhatják a rájuk nézve minden tekintetben előnyös jelenlegi állapotok minél hosszabb időn keresztül való fenntartását. De ezzel szemben éppen ebben a világháborúban a gazdasági és politikai téren szerzett igen becses tapasztalataink arra intenek, hogy Ausztriához való viszonyunkon is változtassunk és azt úgy alkossuk újra, hogy gazdasági megerősödésünknek útjába ne álljon. Az osztrák érdekelttség taktikázását természetesen nem lehet rossz néven venni, de szükséges, hogy a törekvésekkel szemben részen álljunk és teljes erőnk latbavetésével a ránk nézve kedvező állapot megváltoztatását lehetővé tegyük.

Egyébként a Magyarország és Ausztria között kötött szerződések egy része olyan, amelyeknek változatlan fenn, vagy fenn nem tartása nem is csupán a két ország megállapodásától függ, hanem vámpolitikáknak a külállamokkal szemben való alakulásától is. Ilyen például a kereskedelmi és fogalmi szerződésnek a szerződéses vámtarifatorvény és a vámtarifát felölelő, az egész kiegyezési komplexumnak legfontosabb része. Hogyan lehetséges azt elképzelni, hogy a jelenlegi vámtörvény és vámtarifát tovább maradjon érvényben, mint amikor a külállamokkal kötendő kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat meg kell kezdenünk? Hiszen ezekbe a tárgyalásokba csak úgy mehetünk bele, ha Ausztria és Magyarország gazdasági viszonya már teljesen tisztázva van. Itt nem óhajtunk arra a kérdésre részletesen kiterjeszkedni, vajon a külkereskedelmi szerződéseknek rák nézve kedvezőbb módon való megkötése szempontjából is mi volna kívánatosabb a szerződéses (közös) vámterület fenntartása, avagy pedig a vámpolitikai önállóságra való berendezkedés. Csupán azt hangsúlyozzuk, hogy még abban az esetben, ha a két állam továbbra is közös egyetértéssel fogja intézni vámpolitikáját, még akkor sem kívánatos letak nézve, hogy a külkereskedelmi szerződéses tárgyalások alapjául a jelenlegi szerződéses vámtarifát és vámtörvény szolgáljon. Ezeknek megalkotásánál ugyanis a magyar érdekek oly kevés figyelemben részesültek, hogy még a szerződéses vámterület magyar hívei is szükségesnek tartják a módosításukat. Még a szerződéses vámterület fenntartása esetén is számos oly változtatás vihető keresztül a vámtarifán és a vámtörvényen, amely a magyar gazdasági érdekekhez jobban alkalmazkodna és a külön vámterület nélkül is sok lehetőséget nyújtana közgazdaságunknak az eddiginél erőteljesebb kifejlődésére. Tehát nem is szólva arról, hogy az önálló vámterület magyar híveinek törekvései szempontjából mennyire el nem fogadható a jelenlegi vámpolitikai közösség meghosszabbításának a kívánsága, még azoknak az álláspontjából sem helyesebb, akik a szerződéses vámterület alapján állanak. A háborút megelőzően a német politikai és gazdasági vezető köröknek az volt az álláspontja, hogy a külállamokkal kötött kereskedelmi szerződéseken mélyreható változásokat nem kell előidézni, hanem lényegesen változtatásokkal továbbra is meg kellene szoktatni hosszabbítani. Ma azonban már nincsen mérvadó német tényező, amely a háború előtti állásponthoz ragaszkodnék. Ellenkezőleg a német politikai és gazdasági közvélemény Németország jövőbeli vámpolitikájában oly mélyreható változást készít elő, amelyre a háború előtt gondolni sem lehetett és amely az összes európai államok vámpolitikáját gyökeresen fel fogja forgatni. Hogyan képezelhető már most az, hogy mi a nagy küzdelem elő a régi fegyverzetben lépünk, amely bennünket gaz-

dasági törekvéseinkben eddig sem segített eléggé és a mely a jövőben még alkalmatlanabbnak bizonyulna. Ezt csak azok kívánhatják, akik a múltban is meg voltak vele elégedve és akik félnek attól, hogy a megváltoztatás csak kárukra történhetik. Nekünk azonban minden érdekünk a mellett szól, hogy a jelenlegi állapot még minél rövidebb ideig tartson és a háború után ránk váró nagy feladatok elvégzésére minél alaposabban felkészüljünk.

Szerény véleményünk szerint tehát sem a külpolitikai helyzet, sem az Ausztriához való viszonyunk körülményei nem engedhetik meg azt, hogy a két ország között fennálló jelenlegi gazdasági viszony még hosszabb időn keresztül változatlanul fennálljon. Azt nem vonjuk kétségbe, hogy a tárgyalásoknak most, a világháború legnagyobb bonyodalmaiban való megkezdése bizonyos nehézségekbe ütköznék, úgy, hogy abban az esetben, ha a külállamokkal (különösen Németországgal) kötendő kereskedelmi szerződések tárgyalásai is halasztást szenvednének, nem volna kitogásolható az, hogy az Ausztriával való tárgyalások is később vegyék kezdetüket. Hangsúlyozni kívánjuk azonban azt, hogy még ebben az esetben is az Magyarország részéről áldozatot jelent, mert belemonna a rá nézve káros helyzet meghosszabbításába, ami már egymagában véve is felragasztja arra, hogy ezért megfelelő ellenszolgáltatást követeljen.

Az elődottak alapján a kamara arra kéri a kereskedelmi minisztert: hathatós befolyását olyan irányban érvényesítse, hogy az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezésre vonatkozó tárgyalások megkezdése egyáltalában ne, vagy legfeljebb a külkereskedelmi szerződések megkötése tekintetében rendelkezésre álló idő körülményeihez képest halasztassék el és hogy a gazdasági kiegyezésnek hosszabb időre való változatlan meghosszabbítása ellen a magyar kormány minden erejével és befolyásával tiltakozzon.

Egy éves halasztást kér a kormány.

Budapestről jelentik: Az 1907-ben Ausztriával kötött vámszerződésünk egy rendelkezik, hogy — bár a szerződés csak 1917. végén jár le — az új gazdasági kiegyezésre vonatkozó tárgyalásokat már 1915. végéig meg kell kezdeni. Ezt a megállapodást azért kötötték, hogy az Ausztriával kötendő újabb szerződés kellőképp előkészíthető legyen és ha a meggyezés nem jöhetne létre, akkor idejkorán más irányban intézkedhessünk.

A vámszerződés ebbeli rendelkezése folytán az osztrák sajtóban ismétellen felmerült az a hír, hogy a tárgyalásokat a kiegyezés meghosszabbítása végeit a közel jövőben megkezdik. Ezt a kérdést szóvá tették tegnap este a munkapártban is, ahol jól beavatott politikusok a kérdés mai állásáról a következőket mondták:

— Ez a szóbanforgó rendelkezés béke idején lényeges lett volna, ma azonban nem aktuális. A kérdések tárgyalását ez idő szerint nem kezdjük el, nehogy azonban a késedelem esetleg károkat okozzon, a magyar kormány előreláthatólag a tárgyalásoknak egy évvel való elhalasztását fogja javasolni, miután a szerződés csak 1917. év végén jár le. Így tehát a jövő év végéig az előkészítő tárgyalások veszedelem nélkül elvárhatóak, éppen azért, mert az volna sértelmes és ártalmas, ha ezeket a kérdéseket most vennők tárgyalás alá.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal) — 357
 Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás) — — — — 151
 Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151
 Nyomda — — — — — 141

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Entente-seregek Szerbiában?

Páris. Viviáni tegnap a parlament külügyi bizottságában, amely a Dardanella-expedícióval foglalkozott, nyilatkozott. Az ülés után hivatalos közlést nem adtak ki. Azt állítják, hogy Delcasse, mint Grey az angol alsóházban megerősítette a szövetkezett hatalmaknak azt az elhatározását, hogy Szerbiát ha meglámadják, támogatni fogják.

Páris. A *Matin* a következőket írja: Ha a szövetségesek seregei Szerbiába mennének, azt csak azért történnék, hogy Szerbiát a kettős támadás ellen megvédjék és semmi esetre sem azért, hogy támadást intézzenek Ausztria-Magyarország ellen. Kétségtelen, hogy egy év óta gyakran felmerült ez a terv, de politikai okokból mindig elejtették azt.

Csalódnak a bolgárok ellenségei.

Szófia. A Bolgár Távirati Iroda jelenti: Mint várható volt, a bolgár nemzet ellenségei a külföldi sajtóban a legfantasztikusabb híreket terjesztik a bolgár mozgósítás menetéről. Azt állítják, hogy Bulgáriában teljes az anarchia és hogy a tartalékosok soraiban zavargások támadtak. Ezzel szemben a mozgósítás mindenütt teljes rendben megy végbe. A tartalékosok a kormány által elrendelt rendszabályok horderejének súlyával tisztában vannak és tanulságot tesznek majd szilárd elhatározásukról, hogy az igaz bolgár ügy sikerét biztosítsák.

Szófia. Wagenheim báró a konstantinápolyi német nagykövet szabadságáról való visszautazása alkalmából Szófiában tartózkodott. Ma folytatta útját, hogy állását ismét elfoglalja. Elutazása előtt a bolgár király kihallgatáson fogadta.

Továbbra is visszavonulnak az oroszok.

Páris. A *Journalnak* az orosz főhadiszálláson lévő munkatársa azt jelenti, hogy lehetséges, hogy az oroszok tovább vissza vonulni és újabb területeket fognak az ellenségnek átengedni.

Elkeseredett harcok Dünaburgnál.

Stockholm. Az izgalom Moszkvában folyton nő. A tüntetések megismétlődnek. A hancu'at oly izgatott, hogy a legkisebb alkalom katasztrófális kitérésre eredményezhet. Gornykin utasította a kormányzókat, hogy a cenzurát még szigorúbban kezeljék, mint eddig.

Berlin. A *Lokalanzeiger* jelenti Kopenhágából: Az orosz lakosság figyelméül különösen a dünaburgi harcokra terjed ki: Hetek óta tartó német elkeseredett támadás eddig sikertelen. A közeli harcokban az ellentételek helyenként úgy dühöngenek, hogy eldobják tegyvereiket és ököllel mennek egymásra. A *Nowoje Wremja* szerint husz német repülő bombázta néhány nappal ezelőtt Rigát. Az ágyutüz Riga előtt oly heves, hogy a városban nincs ep ablak.

Japán nem segíti Oroszországot.

Berlin. A *Lokalanzeigernek* jelenti Stockholmból: Japán lapok közlik a japán kormány választását az entent kérelmére, hogy Japán szállítson csapatokat Európába. Okuma visszautasítja a kérelmet és hivatkozik az elhunyt mikádó végrendeletére, aki megparancsolta, hogy csapatokat csak akkor szállítsanak tengerentúl, ha Japán közvetlenül veszélyeztetve van. A japán kormány különben mindennemű támogatásra hajlahdó.

Nem sikerült a német front áttörése.

Rotterdam. A *Daily News* katonai szakértője jelenti, hogy French maga is bevallja, hogy a front északi fele az előbbi állásokba volt kénytelen visszatérni. Ezzel egyuttal bevallja azt is, hogy az áttörési kísérlet meghiúsult.

Elzárták a francia-svájci határt.

Páris. Katonai hatóságok kívánságára a határt Franciaországból Svájcba a személyforgalom részére elzárták. Levelék, táviratok, postacsomagok szállítását, beleértve a hadifogyók részére Svájcba érkezetteket ezidő szerint megszüntették.

London. A *Manchester Guardian* a francia hadikiadásokról azt mondja, hogy annyira csekélyebbek az angol hadikiadásoknál, hogy vizsgálat válik kívánatosná.

Páris. A francia fővárosban nagy reménykedéssel néznek hónapok óta bejelentett francia-angol offenzíva eredményére. A sajtó az általános támadás szerencsés kezdetét sokat ígérőnek mondja, de hozzá teszi, hogy tartózkodják a nép a győzelmi ujongástól, amíg a remélt sikerek valóssággá váltak.

London. A Reuter newyorki jelentése szerint tegnap kezdték végleges összeállítását annak a szindikátusnak, amely az angol-francia kölcsönt piacra fogja hozni.

Az olasz hadvezetés becsstelensége.

Bécs. A külügyminisztérium a szövetséges és a semleges hatalmak diplomáciai képviselőihez szóbeli jelezéseket intézett, amely szerint folyó év július 18-án egy osztrák-magyar tengeraltjáró Giuseppe Garibaldi olasz cirkáló megtorpedózta és elsüllyesztette. Mint az 5-ik hadosztály parancsnokságának jelentéséből kiderül, azok az olasz torpedó járművek közül, amelyek a menekültek kimentése céljából közeledtek, néhányan kilőtték a genfi lobogót és meglámadták a tengeraltjárót, amikor az ismét felbukkant. A kormány erőlyesen tiltakozik az olasz tengerészlet eljárása ellen, amely nyilvánvaló megsértése a X. hágai egyezmény alapvető rendelkezéseinek. A nagykövetség kéri fentieket kormányra tulajdonára hozni.

Török fogságba esett angol tábornok.

Frankfurt. A *Frankfurter Zeitung* szerint az angol hivatalos lista jelenti, hogy Earl of Longford tábornok a Dardanella-harcokban török fogságba jutott.

A márka árfolyama.

Budapest. A márka átszámítási árfolyama ezázharmennyolc korona.

Szélhámos uriasszony.

(A zenetanár letartóztatott felesége.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, szeptember 30.

A rendőrségen tegnap dél óta őrizetben van Csiky Jánosné, született Karliczky Ilona Csiky János énektanár felesége. Csikyn nemrégén örütség tört ki és tébolydába szállították s azóta az asszony magára hagyva élt a fővárosban.

Csiky János évek óta szerepelt a zenei világban. Több szép dalt szerzett, sikerei voltak és ezek méltánylásoképpen megválasztották a Nemzeti Zenede tanárának. Egyik reggeli lapnak zenekritikusa is volt. A tehetséges fiatalember néhány évvel ezelőtt feleségül vette egy uricsalád leányát, a szép Karliczky Ilonát. Csikynek a múlt évben elborult az elméje és a szerencsétlen ember elvesztette a szemevilágát is. A beteg embert az angyalföldi tébolydában helyezték el.

Csikyné, aki — amíg férje beteg nem lett — jó módban élt, nem tudott a nélkülözésekkel megbarátkozni s miután dolgozni nem akart, apróbb-nagyobb csalásokat követett el, hogy előbbi életmódját folytathassa. Egész sereg feljelentés érkezett ellene a rendőrségre, sőt ezeken kívül még lopás miatt is többen feljelentették: de legjobban mégis Sztanek József iparművész járta meg vele, akinek hat-ezer koronájába került a Csikynével való ismeretsége.

Csikyné ugyanis elhitette a fiatal művészemberrel, hogy a gróf Nákóféle most építendő villa berendezési munkálatait nagy összekötésével révén meg tudja szerezni. Ezen a berendezésen pedig rengeteg összeget lehet keresni, mert a villa remekbe készül s gróf Nákó azt akarja, hogy berendezése is páratlan legyen. De meg ezenkívül festmények is szükségesek a villába s ezeket is Sztanek szállíthatja.

Az ügyes uriasszony valósággal behálózta a tapasztalatlan művészembert és különböző címek alatt kisebb-nagyobb tételekben hateres koronát esalt ki tőle. Egyszer utazási költségekre kellett pár száz korona, máskor valakit pénzelni kellett, hogy a munkálatokhoz hozzájussanak.

Sztanek csak várt, hogy a munkálatok a kezébe kerüljenek, de biz ebből semmi sem lett. Utána nézett a dolognak és kiderült, hogy Nákókék egyáltalán nem szándékoznak villát építtetni; mire megtette a feljelentést család miatt Csikyné ellen a rendőrségen.

Tegnap déli egy órára idézték be Csikynét a főkapitányságra, ahol megkezdtek kihallgatását. Beismert mindent és elmondta, hogy Nákókat nem ismeri, csupán azért találta ki ezt a mesét, hogy Sztanektól pénzt csalhasson ki.

Csikynét ma délelőtt újból kihallgatták és kihallgatása után letartóztatták.

— **Urbán Iván báró főispán egészségi állapota.** Urbán Iván báró főispán — mint az *Aradi Közlöny* annak idején megírta — orvosi tanácsra néhány hetet teljes pihenéssel tölt a fővárosban. A főispán a Ligetszanatóriumban tartózkodik, ahol gondos kezelés alatt áll. Egészségi állapotáról az utóbbi napokban különböző híradások jelentek meg a helyi sajtóban és ezek a hírek arra indították Urbán Péter bárót, aki most a hármashuzároknál főhadnagyi rangban szolgál, hogy Budapestre utazzon.

Urbán Péter báró ma a következőket táviratozta Aradra:

— Apám állapota javul és erős szervezete láthatóan megbirkózik a súlyos betegséggel. Kérem megnyugtatósnul erről értesíteni a rokonságot és a vármegye vezetőit.

— **Kitűnített táborméltok.** Budapestről jelentik: A király Brandman Adolf és Kaiser Gyula altábornagyoknak és Hinke Alfréd vezérőrnagynak a másodosztályú katonai érdemkeresztet, Nemeszék József vezérőrnagynak a másodosztályú vaskorona rendet és Severus Viktor vezérőrnagynak a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Elismerés a fémgűjtés fényes sikeréért.** Kroatiai hadügyminiszter igen meglepő hangú leiratot küldött a máv. aradi üzletvezetésnek, amelyben köszönetét fejezi ki a vasutnak, hogy a fémgűjtést, amely Aradon és a környék területén kilenc vagonot eredményezett, hathatósan támogatta. Tichy Gyula vonalparancsok százados jelentéséből a miniszter arról értesült, hogy a vasút személyzete és különösen Holtzinger József hadi forgalmi előadó a hazafias cél fényes sikere érdekében sokat fáradozott és buzgókodott és ezért elismerését fejezi ki nekik.

— **"Die gelbe Gefahr."** (A sárga veszedelem.) Egy városi tisztviselő, aki egyik legértékesebb és legtöbb díszsértést szerzett gyalogszolgálatban szolgál, a következő igen érdekes levelezőlapot írta Löcs Rezső helyettes polgármesternek: Jelentem, hogy dacára az utóbbi fulmolegényes hónapnak, melyet a Zóta-Lipai áttörés óta élünk — még élék, sőt még ép minden tagom. A magyarok ismét ezekkel szembe állnak el bennünket a oly annyira velünk volt, hogy ismét szép dolgokkal gyarapította ezredünk történetét. **A sárga paroli a "Gelbe Gefahr" orosz elnevezésére méltán részszolgált.** Ma és talán holnap pihenünk a megízlelt, kodva újra hozzáfogunk, most már csakugyan azt hisszük — az utolsó strófához.

— **A zsír ára.** Arad város tanácsa ma tartott rendkívüli ülésén elfogadta az ármegállapító bizottságnak az **Aradi Közlöny** mai számában ismertetett javaslatát és elhatározta, hogy a hentesektől átveszi a sertésbizalmadót megvett 79 darab sertés zsíráját hét korona negyven fillérért és hat korona nyolevan fillérért árusítja a hatósági élélmiszter üzletben, negyed, fél és egy kilós csomagokban. A differenciát a városi pénztár viseli. A zsírszükséglet biztosítására Budapestről is vásárolt zsírt a tanács 7 korona 40 fillérért, de ezt is az említett áron bocsátja a közönség rendelkezésére. A hentesek a másutt szerzett sertések zsíráját árusítják, de csak a maximális áron.

— **A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyűlete** vasárnap tartotta meg huszonegyedik éves küldöttközgyűlését a régi országházában pákai Köllber Alajos közgyűlés elnöklété mellett. Az egyesület 3838 rokkant tag, 1011 árva és számos özvegy segélyezésére 1903. óta összesen 6.165.222 koronát fizetett ki, jelenleg 202 ezer tagja s 14 millió koronát meghaladó vagyonra van. Az 1914. évi jelentést elfogadták s a központi vezetőségnek a fölmentvénnyel megadták. Elhatározták, hogy a hadjáratban rokkantá vált tagtársakat segélyezni fogják, illetve a még nem igényjogosultaknak megengedik a rokkantsági segélyre való igényjogosultság megszerzését. Elhatározták azt is, hogy a kormányhoz fölírják a munkások kötelező rokkant és aggkori biztosításának bevezetése miatt. Végül a választásokat ejtették meg.

— **A bányarabiók.** (Az Apolló szenzációs amerikai drámája.) A mozi legújabb nagy eseményének bemutatására készül az Apolló. Az amerikai filmgyártás csodálni való alkotását, amelynek meséje az aranytermelők földjén játszódik le, keddi és keddi műsorára tűzte ki a direktió.

— **Öreg fiúk sorozása** Aradon. Ma folytatódik a 42-50 éves népfelkelők ezerméretű s az eredmény ezúttal is rendkívül jó volt. Ismét bebizonyosodott, ami katonasportosoknál már régi tapasztalatuk: hogy a városi ember jobban konzerválja magát, mint a felasi földművelő. Ezúttal is alig volt a városiak közül valaki, aki alkalatlannak bizonyult volna. Az ismeretesebb aradiak közül bevaltak: **Bárdos Zsigmond dr. árvaszéki elnök, Verán István banktitkár, Szalay Károly dr. ügyvéd, Hincz Alajos főmérnök, Braun Gusztáv szőlőgáz, Kebely Ignác utazó, Tótesz Ferenc banktisztviselő, Jellinek József takereskedő, Holländer Miksa magánzó, Kárpáti János gyógyszerész, Kovács Artur kávész. Hartmann Béla magántisztviselő, Billich Miklós banktisztviselő, Persa Péter banktisztviselő, Erdős Ignác állatorvos, Nikolics Sándor földbirtokos, Zoltay Mátás tanár, Münz Mátás kereskedő, Berger Albert kereskedő, Kovács Antal rendőrhadnagy, Schaffer József könyvtáros, Vajda József hitközségi jegyző, Kerpel Izó kereskedő, Deutsch Fülöp kereskedő, Heller Ernő utazó, Egry L. Elemér utazó, Iszlitoris Zsigmond helyettes községi bíró, Hoffmann Sándor kereskedő, Braun N. Antal kereskedő, Buday Gyula nyomdavezető.**

— **Jubileum.** Krausz Jónás aradi hitoktató-rabbi október 13-án tölti be működésének negyedszázados jubileumát. A hitoktató volt tanítványai és tisztelői a háborúra való tekintettel a zajos ünneplést mellőzve, az anyagi elismerésnek formáját keresték, hogy ezzel Krausz Jónás huszonöt éves érdemes tevékenysége méltányoltassék. A megindult mozzalomnak eddig is szép eredménye van s remélhető, hogy az érdeklődők áldozatkészsége azt a jubileum napjáig még növelni fogja.

— **Ejtégyezés.** Schön Vilmos Temesvárról érkezve Messer Piroskát Aradon. (Mindem külön értesítés helyett.)

— **A modell kálváriája.** (Szenzációs erkölcse-dráma az Urániában.) Elise Sannom, a dancsinészet koronázott szépsége, aki emellett elsőrangú művésznő is, egyik kiváló szerepében lép fel ma a színházban. Legutóbb ugyan ezen szerepében Budapesten teljes két héten át zengett házakat vonzott, mert a fővárosi közönség felismerte azt, hogy a művésznő szépségben, tudásban túlszárnyalja valamennyi kortársát. A dráma, melynek vezető szerepét a művésznő kreálta, apacs dráma, olyan kép tehát, amelyben egy ilyen ravogó szépségű nő alkalmat talál szépsége és művészetének csillogtatására.

— **Aktuálisok az Urániában.** A színház mai műsorában egy egész sereg aktualitást mutat be közönségének. Mindenekelőtt a Margit szigeten rendezett országos népünnepegy lefolyását látjuk, annak utána a porosz hadügyi kormány megbízásából készült filmen megismerkedünk Berlin életével a háború alatt. Végül egy igen sikerült kép számol be a nemzeti áldozatkészség szobrának leplezéséről, melyen az ország társadalmi és politikai kitünőségei teljes számmal megjelentek.

— **Használt polg. fiu és leányiskolai könyvek,** vidéki népiskolai tankönyvek és írószerek tanítózatok és tanítók részére, a szokásos kedvezményekkel kaphatók Inguaz I. és II. könyvkereskedésében Aradon. 3633

— **Értesítés.** Van szerencsém az igen tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a hatósági jéggyár üzemét motorforrás következtében beszüntettük, miért is a jég eladás és házhoz való szállítás f. 6. október 1-től kezdve megszűnik. Arad szab. kir. város gépüzemek igazgatója. 3791

— **Iskolatáskák legnagyobb választékban** a Fischer Nagyruházában a Szabadság-téren, gyermekkoscsik és gyermekszékek gyári raktára. Legelőcsöb bevásárlási forrás Fischer Aruház. Rénykép kedvezmény. 227

— **35 dekás tábori dobozok Kerpelnél**

— **Balla Frigyes festőiskolája** Deák Ferencc-utca 40a. II. em. megnyílt. Jelentkezési naponta délelőtt 8-12, délután 2-4 óráig. 3775

— **Apróhirdetések az "Aradi Közlöny" részére** felvételek a Messenger-boy irodában Deák Ferencc-utca 8. Ugyanítt kapható az Aradi Közlöny.

Arad hadiadó fizetői.

Átküldték az adóhivatalhoz a lajstromot.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, szeptember 30.

Szeptember első felében fejeződött be Aradon a hadiadó kivetése. Mint annak idején, részletesen megírtuk, a bizottság huszonkét nevet törölt ki a pénzügyigazgatóság által javasolt lajstromból és a javasolt összegeket is igen sok esetben lezállította. Miután a hadiadót a hatóság a megállapított összegben a felebezésre való tekintet nélkül behajítja, a pénzügyigazgatóság a tárgyalások során megállapított névsort ma átküldte a városi adóhivatalhoz, hogy ott a behajtás iránt intézkedjenek.

A hadiadó névsora és a fizetendő hadiadók összege a következő:

Koch Dániel 1420 korona, Lengyel Manó lezállították 810 koronára, Reinhart Kálmán kimaradt, özvegy Andrányi Károlyné 2520 korona, özvegy báró Andrányi Károlyné 15.500 korona, Dobiáschi József kimaradt, Neuman Dániel báró 25.000 korona, Itjabb Neumann Adolf báró 25.000 korona, Neuman Alfréd báró 14.000 korona, id. Neuman Adolf báró lezállították 25.000 koronára, Neuman Károly dr. báró 11.000 korona, Verbos Nándor kimaradt, özvegy Jakabffy Zoltáné lezállították 1720 koronára, Hehs Vilmos lezállították 730 koronára, Darányi János kimaradt, Tömöri János kimaradt, Hoffmann Adolf lezállították 970 koronára, Reusz Sándor 730 korona, Scheiber Lajos 1720 korona, Fodor Gyula lezállították 158 koronára, Hehs Béla 970 korona, Műlek Lajos dr. 730 korona, Palmay Lajos dr. 970 korona, Lukácsy Lajos lezállították 810 koronára, Králitz Lajos dr. lezállították 890 koronára, Kornis Odón lezállították 1050 koronára, Kornis Izó lezállították 1050 koronára, Kornis Armin lezállították 1050 koronára, Baross Lajos dr. 1720 korona, Weisz Lajos lezállították 810 koronára, Weisz Károly lezállították 810 koronára, Szántay Lajos lezállították 970 koronára, Frick József lezállították 730 koronára, Eles Béla dr. 850 korona, Eles Armin lezállították 2720 koronára, Glück Károly lezállították 810 koronára, Domány Sándor kimaradt, Stengl Andor kimaradt, Löbl Gyula 1050 korona, Vásárhelyi János kimaradt, Purgly János 3970 korona, Wadovszky Gusztáv 1220 korona, Braun Gusztáv 1050 korona, Hajós Arpád 810 korona, Köf János dr. lezállították 810 koronára, Winkler József lezállították 1220 koronára, Urbán Iván báró 2004 korona, Papp I. János 154 korona, Fodor Zsigmond lezállították 890 koronára, Dániel Aurél dr. lezállították 767 koronára, Ottenberg Tyadar 2120 korona, Fürst János 1520 korona, Szalay Károly kimaradt, Mittler Izidor dr. 1420 korona, Singer Izrael lezállították 1320 koronára, Fenyves Károly kimaradt, Szathmáry Mihály 839 korona, Knöffel Lajos 970 korona, Weiss Dávid lezállították 730 koronára, Tóth József 730 korona, Oravez Miklós 730 korona, Reisinger Sándor lezállították 1050 koronára, Reisinger Samuné 2520 korona, Königsseg Fidél gróf lezállították 1920 K-ra, Czódy Károly dr. kimaradt, Schvarecz Adolf lezállították 810 K-ra, Schvarecz Hermann lezállították 810 K-ra, Kertész Miksa dr. lezállították 970 koronára, Sebestyén Mór kimaradt, Stauber József 377 korona, Réthy Viktor lezállították 810 koronára, Steiner Jakab lezállították 3120 koronára, Rosenberg Miksa dr. lezállították 730 koronára, Székely Inigó dr. 730 korona, Adler Andor 2320 korona, Fischer Elíz 8500 korona, Szabó Albert lezállították 735 koronára, Stei-

ner Ferenc leszállították 4470 koronára, Steiner Vilmos 730 korona, Rajku Sebők leszállították 890 koronára, Bing János 1050 korona, Goldschmidt Mihály 2920 korona, Vojtek Alajos leszállították 730 koronára, Földes Kelemen leszállították 1220 koronára, Weisz Márkus 3120 korona, Bistritzky József kimaradt, Natland Bernát 1320 korona, Kotzander Ignác 1220 korona, Jakabffy Gyula kimaradt, Kell Lipót dr. 890 korona, Czárán Géza 810 korona, Faragó Gyula leszállították 2320 koronára, Zerkovitz Rudolf kimaradt, Rosenfeld Hermann leszállították 890 koronára, Blaskovits Antal leszállították 730 koronára, Goldschmidt Sándor leszállították 3320 koronára, Steiner József 810 korona, öz. Weiler Rezsőné leszállították 3320 koronára, Varjassy Lajos dr. 231 korona, Tagányi Sándor dr. kimaradt, öz. Tagányi Istvánné 810 korona, Müller Károly dr. leszállították 1130 koronára, Neufeld Károly kimaradt, Halmat Andor leszállították 5780 koronára, Kaufmann Lajos kimaradt, Lászlai Sándor 890 korona, Hinrich Sándor 1420 korona, Hollender Miksa leszállították 810 koronára, Urbán Péter báró leszállították 3320 koronára, Szalai Antal leszállították 2307 koronára, Brandeis Henrik leszállították 810 koronára, Nemes Géza 5740 korona, Deutsch Félőp 810 korona, Deutsch Aurél 810 korona, Fischer Artur kimaradt, Beres Ferenc kimaradt, Porcia Lajos gróf kimaradt, Tedeschi Viktor leszállították 1050 koronára, Fábry Sándor dr. 1720 korona, Gutziahr Mihály 890 korona, Loinger Lipót 810 korona, öz. dr. Verász Grüné kimaradt, Domány József fel emelték 970 koronára, Bohus Zsigmond báró leszállították 6000 koronára, Bréda Viktor gróf leszállították 3445 koronára, Bohus Lajos báró leszállították 2520 koronára, Kintzig Géza leszállították 1130 koronára, Bing Vilmos hagy. leszállították 3801 koronára, öz. Vertán Lukácsné kimaradt, Bing Géza leszállították 1320 koronára, Fábrián Lajos dr. leszállították 959 koronára, Kremmer József 1720 korona, Kesztes Gyula dr. 383 korona, Pollák Sándor leszállították 730 koronára, Gross Iső leszállították 810 koronára, Vásárosi Janka 1050 korona, Székely Miklós dr. 581 korona, Herzig Ottó kimaradt, Steigenberger Mihály kimaradt, Domány János leszállították 1320 koronára, Deutsch Izidor 1050 korona, Müller József id. leszállították 430 koronára, Kertész Béla 890 korona, Kertész Jenő 810 korona, Sági Henrik kimaradt, Kádár József kimaradt, Bársony Andor 810 korona, Glück Zsigmond kimaradt, Ispravnik Sever dr. kimaradt, Bánboly Antal báró áttéve Flek községhez, Herman Gyula hagyatéka 730 korona, Dresnandt Gyula leszállították 1050 koronára, Flamm Lipót kimaradt, Minorita rendház 4220 korona, herceg Sulkovsky Mária József leszállították 50,000 koronára.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1915. évi október 1-én:

B) Bérlét.

B) Bérlét.

Bájos Ismeretlen.

Operette 3 felvonásban.

Felolószerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Öz. Kostyán Ferencné szül. Pénzes Aranka mint hitves a maga, illetve gyermekei Irén férjezeit Nachnébel Ferencné, Akos és Ella férjezett Bárdos Ferencné, öz. az alólították, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megürt szívvel és szomorúan jelentik a felejtethetetlen jó férj, gondos és hőn szeretett édesapa, após, nagyapa vő, sógor, nagybács, rokon és jóbarát

Kostyán Ferenc

Szolnok-Doboka vármegye nyug. tisztviselője

1. évi szeptember hó 29-én d. u. 5 órakor életének 73-ik és boldog házasságának 36-ik évében, hosszas és kinos szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai 1. évi október hó 1-én d. u. 4 óraker fornak az Árpád-tér 4. sz. gyászházából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybéli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytának lelki üdvéért 1. évi október hó 5-én d. e. 10 óraker fog a helybéli főtemplomban. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni:

Arad, 1915. szeptember hó 29-én.

öz. Pénzes Jánosné szül. Kocz Anna, anyós. Nachnébel Ferenc, veje Kostyán Akosné sz. Ludie Honka, menyé Willersdorfer Ferencné szül. Kostyán Jolán, unokahuga. Nachnébel Mizike, Kostyán Akos, Kostyán Zoltika, unokák. Pénzes Akos és neje szül. Szanyi Róza, sógor és sógoroné és az öz. szes rokonság. 17

Varga Imre első temetőrendező intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgáltat: 738.

Prima, elsőrangú, válogatott

burgonyát

szállítok waggonvételnél 8-50 koronáért 100 kilogrammonként. 3748

Köpf Lázár, Brassó.

Permetező javítások
elfogadtatnak.

PATENT.

Egészségi
kutszivattyúk.

E kutszivattyúk a kut-aknában képződő mérges gázokat és egészségtelen levegőt elvezetik, a fagy-csapon alkalmazott zuhany mindig friss, üde levegővel hozza a vizet érintkezésbe, miáltal a víz is mindig friss üdítő és egészséges marad. Mivel pedig az akna fedett, a levegőben uszkáló baktériumok az aknától elzártnak és így fertőzés alig történhet. — Az egészségi szivattyúk télen nem fagnak be, nyáron pedig állott víz nem marad benne.

E szivattyúknál minden fa alkatrészt mellőztetik, mert ezek az víznyálka képződik ami a kolera, tífusz és más egyéb betegségek bacillusainak valóságos tenyésztelepeivé változhat. 1121

Régi rendszerű kutszivattyúk átalkítását elvállalok.

Patent tűzfacskendők.

Patent borszivattyúk.

Patent kályhacsövek.

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Használt
villanymotor
megvéteire keresetek.

Pollak Sándor

téglagyára

Arad, Nádor-u. 14. Telefon 938.

4645/1915. t. k. sz.

Hirdetmény.

Dombiratos községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítetvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tételek között:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is

— valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleli keresetüket, azok pedig, akik valamely teherátvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megámadni kívánják, e végből keresetüket hathónap alatt, vagyis az 1916. évi április hó 6. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleli kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ának esetében — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokeles tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1916. évi

április hó 6. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vételnie nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vőlék, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hathónap alatt, vagyis 1916. évi április hó 6. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy

amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A battonyai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1915. szeptember hó 25.

Heintz Géza s. k.

3751

kir. járásbíró.

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

„V.”

levél várja a kiadóhivatalba, kérem átvenni. E. 3779

ELLÁTÁS.

Egy

jobb családnál magános urinő teljes ellátással felvétetik. Szőke Jánosné, Botond-utca 6. szám. 3766

OKTATÁS.

Német kiasszony

délután és délután egy szabad órával rendelkezik, mely időre tanítványt elfogad. Cím a kiadóhivatalban. 3789

Magántanulók

(bejárók v. bentlakók) felelősséggel előkészítettnek, összevont vizsgálatokra is I. sz. fluinternátusban Arad, Chorin Aron-u. 1. 3469

ALKALMAZÁST KERES.

Négy nyelvet beszélő nő

bármily ületbe elárúsitónőnek ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 3792

4 polgárit végzett

urleány irodal vagy ehhez hasonló állást keres. Cím a kiadóba. 3768

ALKALMAZÁST NYER.

Azonnali belépésre

kérestetik aradi pénzintézethez egy fiatalabb szorgalmas, megbízható irodaszoiga, ki megfelelő kaucióval rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 3784

Ugyes, megbízható

irodaszoiga felvétetik Pálmai Lajos dr. közjegyző irodájában, Andrásy-tér 25. 3790

Keresek

október 15-ére esetleg azonnali belépésre egy komoly hadmentes 1-ső segédet, ki a fűszer és egyes szakmán kívül a rőfös, fonál-áru és pálinka szakmában is teljes jártassággal bír és az üzlet önálló vezetéséhez is ért; a román nyelv tudása okvetlen szükséges. Fizetés meggyezés szerint. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Hadmentes” jelíggére intézendők. 3782

Irodai munkában

gyakorlott hölgy azonnali alkalmazást nyerhet. Németnyelv és írás tudása feltétlenül megkivántatik. Ajánlatok „Gyakorlott” jelíggére a kiadóba küldendők. 3757

KIADÓ LAKÁS.

Szép kőszobás

udvari lakás, zárt konyosóval, fürdőszoba, villanyvilágítással, parketizált udvarban november 1-re Lipót u. 8/b. kiadó. 3781

2 utcai

elegánsan butorozott szoba előszobával, villanyvilágítással és fürdőszoba használatlalt kiadó Dezső-utca 4/c. 3720

Elegáns

utcai különbejáratu butorozott szoba, Erzsébet királyné-körut 18. sz. I. emelet, október 15-től kiadó. Bővebbet Krausz Paulin kövyvkereskedésben. 3759

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárattal) villany, gázberendezéssel, Török I. u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Lack

1 pántos cipő párja K 8, bársony pántos K 8, chewo 1 pántos K 11, bársony fűzős regatta K 11, bársony gombos regatta K 11, lack 1915. divat, 1/2, Tango K 10. Cipő Tőzede, Apolló mozi mellett. 3405

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 2:40 Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Citrom

olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körtét, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 3785

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

szeptember 29-én a piacon, a Forray-utca, Tökely-tér, Simonyi- és Szent István-utcákon át egy arany amulet, melyen egy Mária volt apró briliáns kövekkel kirakva, egy kő hiányzott belőle. Becsületes megtaláló kéri az azt Brunner Béla üzletébe, Nadasdi-palota juttatni, hol illő jutalomban részesül. 3788

Almássegres

hegyközség területén a

SZÜRET

október 4-én

fogja kezdetét venni.

Almássegres, 1915. december 29.

3750 Hegyközség Előljárók.

URÁNIA

Pénteken és szombaton

a világ legszebb színésznőjével

A modell kálváriája.

A nemzeti áldozatkészség
szobrának teleplezési ünnepélye
és egyéb aktualitások.

3711

Legolcsóbb

bevásárlási forrás

Aradon

Singer Sándor

üzletében,

József főherceg-ut 1. sz.

Gyermekjátékok,

Dizsmü-áruk,

Bőr ridikulók,

Női harisnyák,

Férfi harisnyák,

Keztyü és

zsebkendők,

Villanyos zseblámpa

és öngyújtók,

Nadrágtartó és

harisnyatartók

Tükör és

üvegvázak.

3699

A legjutányosabb árban
szerezhetők be

Singer Sándor

üzletében Aradon,

József főherceg-ut 1.

(a városházával szemben.)

Vezérszerepet töltenek be
a világhírű
TURUL-CZIPŐK

“TURUL”
CZIPŐGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG ♦ TEMESVÁR

A monarchia legna-
gyobb cipőgyára.

130 saját fióktelep.
900.000 pár évi gyártás.
1200 munkás és alkalmazott.

Fiókraktár:

Arad,
Minorita-palota.

Értesítés.

A „Fürdőház“-hoz címzett várbeli koresma (Kantin) a temesvári katonai parancsnokság 36134. sz. rendelete alapján nyilvános pályázat útján hasznbérbe adatik.

Közelebbi felvilágosításokat a vár kaszárnyaparancsnoksága nyújt, ahol a pályázati feltételek betekintésre rendelkezésre állanak.

A haretéren elesettek özvegyei és továbbszolgáló altisztek előnyben részesülnek.

Pályázati határidő f. hó 8-ig.

Cs. és kir. laktanyaparancsnokság
Arad—vár.

3778

Használt ólom megvételre kerestetik.

Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó üzlete

Báró Bohus-palota földszint.

Alapított 1869-ben. Saját tőke 7¹/₂ millió korona.

Magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték

főelárusító helye.

Osztálysorsjegyek nagy számválasztékban folyó évi október hó 7. és 8. huzásokra eredeti árban kaphatók.

Ezuttal is tudomására hozzuk t. osztálysorsjegy vevőinknek, hogy a még beváltatlan osztálysorsjegyeiket f. évi október hó 3-ig okvetlen beváltani sziveskedjenek, mert az Osztálysorsjegy Igazgatóságának legújabb rendelete folytán, a ki nem váltott osztálysorsjegyeket 3 nappal a huzás előtt be kell szállítani s így t. ügyfeleink huzási jogaiktól, melyet ezideig teljes mértékben megőriztünk, késedelmes rendezés esetén elesnének.

Az általunk eladott 12698. számú osztálysorsjegy 600.000 koronát, a 13232. sz. 20.000 koronát, a 34642. sz. 10.000 koronát nyert. Ezenkívül számos 5000, 2000, 1000 és 500 koronás nyereményeket fizettünk ki vevőinknek.

Beváltunk ér- és idegenpénzeket legelőnyösebb árfolyam mellett.

Betéteket elfogadunk takarékbetéti könyveeskére és folyó (esekk) számlára előnyös kamatozás mellett. Előlegét nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, a legkedvezőbb feltételek mellett.

Sorsjegyek, értékpapírok vétele és eladása legjobb árfolyamon, kisorsolt sorsjegyek beváltása és leszámítása. Sorsjegy huzások díjmentes ellenőrzése, sorsjegy biztosítások, stb.

3769

Hivatkozzék lapunkra, ha az itt olvasott hirdetés alapján tesz megrendelést.

Nyomatott sz Aradi Nyomda R. T. rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi Nyomda R. T.